

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (7/8 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osemnice itd.:
enosolpna petstvrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bo. n. - hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Prve naloge Bulgarov in Srbov v osvobojenih pokrajinah.

Prof. Anton Bezenšek.

Sofija, meseca januarja.

Važne naloge čakajo sedaj v osvobojenih pokrajinah Bulgare in Srbe. Kakor so morali po rusko-turški vojni Bulgari turško dedščino dolga leta z velikim trudom urejati, dokler je dobila obliko, ki se prilaga kulturni državi, tako bodo morali sedaj v Trakiji in Makedoniji, a Srbi v Stari Srbiji in ostalih delih Makedonije z veliko marljivostjo svojo kulturno nalogo izvrševati. Prošla bodo leta in leta, prej ko bo težavno delo dovršeno, prej ko bodo te gole in opustošene pokrajine urejene in prebivalstvo v narодно-gospodarskem oziru vsaj za saro preskrbljeno.

Turška vlada se je omejevala vedno na neznaten del svojih privilegiranih podložnikov, begov, vladelinov in uradnikov; a nikdar se ni ozrla v veliko množino nižjih slojev, da bi ugodila vsaj najelementarnejšim njihovim potrebam. Turška vlada je imela povsod za cilj samo splošno odiranje ljudstva in opustoševanje dežele, da se more vzdržati razkošno orientalsko življenje privilegiranih slojev. Nikdo se ni brigal za šole, ceste, občinsko upravo, zakonitost, pravosodje in druge državne potrebe. Pri teh razmerah je ostalo ljudstvo v duševnem in gmotnem oziru vedno na nizki stopinji, kajti v njem se je ubijalo vsako čuvstvo za obče blagostanje in obči blagor in se je zatiralo vsako stremljenje k dostojnemu žitju posameznega človeka.

Današnja vlada bulgarska kakor srbska prevzema torej častno nalogo, položiti med bulgarskim in srbskim narodom v dosedanjih turških pokrajinah trajne osnove pravnih in kulturnih razmer. Kar je bil svet začuden vsled slavne vojne epopeje jugoslovanskih narodov, tako naj bo iznenaden z bogatimi plodovi kulturnega dela istih narodov v osvobojenih pokrajinah.

Pri tem svetem delu se pa že vsifjujejo ne nadležni Nemci iz »rajha« kot »kulturträgerji« balkanskim Slovanom za pomočnike ali celo voditelje pri kulturnem delovanju v novoosvobojenih pokrajinah.

Čujte in strmite, kako si upa govoriti javno v neki veliki dvorani v Berlinu, Paul Block, sodelavec »Berliner Tagblatt«, kateri je bil vojni poročevalec istega časopisa z bulgarskega bojnega polja. V svojem predavanju, ki ga je imel omenjeni časnikar početkom decembra l. l. pred mnogobrojnimi višjim nemškimi občinstvom v Berlinu, je hvalil veliki napredek, ki ga je napravila Bulgarija tekom 35 let od svojega osvobojenja; omenjal je dobre prirojene lastnosti Bulgarov, njihovo treznost, štedljivost, marljivost, rodoljubje in podvzetnost; priznaval je njihovo veliko požrtvovalnost za domovino, dokazoval je, da še ni bilo druge podobne vojske, kjer bi vsak vojak popolnoma dobro vedel in razumeval, zakaj gre v boj. Prorokoval je — z dobro argumentacijo — sijajno bodočnost Bulgariji, katera si je sama priborila mesto med vemočimi in med kulturnimi narodi.

Do tukaj je vse lepo in umestno, kar je rekel g. Paul Block, in ako bi bil s tem končal, bil bi jaz ponosen, da sem se osebnostno spoznal z njim tukaj pri nekem omizju v odlični meščanski hiši ob času mobilizacije. On je urednik podlistka pri »Berliner Tagblattu« in ga res izvrstno ureduje. Naj bi le vedno ostal pod črto, kjer mu je častno mesto. A sedaj je bil skočil nad črto — prav pri koncu svojega predavanja in razvil sledečo periodo. — Katere prvi del je odobravanja, a drugi del obsojanja vreden.

»Jaz vem — veli Paul Block — da so simpatije Nemčije na strani premaganih, vem, da se bode samo manjšina z mojim mnenjem strinjala; a jaz tudi vem, da evropska Turčija več ne obstoji, in zato svetujem nemškemu narodu in nemški vladi, da izpremeni čim prej svoje mnenje glede Bulgarije in da pošlje svoje legione — ne vojaške, kakor jih je pošiljala sedaj Turčiji, — kateri je dala na razpolago svoje častnike, — ampak legione učenja, inženirjev, tehnikov in zdravnikov, da pomagajo pri povzdigovanju teh pokrajin.«

To modrovanje nemškega časnika je bilo predstavljeno in natisnjeno tudi v bulgarskih časopisih brez vsakega komentarja.

»Keine Antwort ist auch eine Antwort.« In ta odgovor ne more biti drug, kakor: hvala lepa že naprej na teh

nemških legionih. Saj imajo Bulgari in Srbi sami precej dosti domačih moči; ako pa bi potrebovali posameznikov — legionov ne bo treba — najdemo dosti prav sposobnih učenja, inženirjev, tehnikov in zdravnikov med slovanskimi brati na jugu in severu, tako da jih ne bo treba izposojevati iz blažene Nemčije.

Po tej odklonitvi v Berlinu, vrnimo se spet nazaj k samemu predmetu, to je k opredeljenju najvažnejših zadač po redu njihovega pomena za deželo in ljudstvo.

Na prvem mestu stoji uredba policijsko-upravne oblasti, katera se mora izročiti poštenim, vestnim, inteligentnim uradnikom. Samo takšni morejo s svojim pravičnim in taktičnim delovanjem povzdigniti pravno čuvstvo med ljudstvom in utrditi pravni državni ustroj v deželi, v kateri so do včerajšnjega dne živeli brezpravni sužnjaji.

Druga naloga, ki ni manje važna in nujna od prve, je pravilna administrativna razdelitev novoosvobojenih pokrajin na okrožja in okraje. Dosedanje razdeljenje po vilajetih in »kazah« je bilo čisto svojevoljno in po ugodnostih begov in vladelinov, a na škodo in neugodnost večine prebivalcev. Ako bi hotel primere navajati, ne bi prišel do konca.

Tretja najtežja naloga, katera pa ne zaostaja za prvima, je ta, da se pride na pomoč prebivalcem, katerim je vojska prizadela veliko revščino, ker niso mogli spraviti svojih pridelkov z njiv, vrtov in vinogradov, ali pa so jim že spravljani v shrambe bili uničeni od sovražnikov. Lansko jesen kmetje seveda niso mogli sejati ozimne, torej se bo letos revščina nadaljevala in celo povečala. Že sedaj vlada na večjih krajih glad, kaj pa šele bode? — Tukaj mora Bulgarska poljedelska banka pomagati siromašnim kmetom z denarjem ali z žitom za setev, da se morejo sedaj preživeti in za svojo bodočnost preskrbeti.

Četrto vprašanje se pa tiče varstva gozdov in pogozdovanja pustih in opustošenih krajev v Makedoniji in Trakiji. Ob časih turškega gospodarstva ni bilo nobene kontrole nad gozdi, ki so vendar najbolj dragoceno bogastvo vsake dežele. Opustoševanje gozdov se je vršilo v najširšem razmerju brez vsake milosti od domačinov in tujcev. Kdor je dal vladnim organom

podkupnino, ali je pa za nje špioniral, dobil je pravico sekati gozde brez konca in kraja. A kar jih je še ostalo, v večjih ali manjših kompleksih, so v rokah takšnih ljudi, ki so si samovoljno prisvojili državne ali občinske gozde, tako da so sedaj celi okraji in cele občine brez pedi gozda. Tisti ljudje pa dandanes že slutijo, da se bliža kraj njihovi »posesti«. Oni dobro vedo, da to po pravici ni njihova last; zato pa hite sedaj sekati gozde, kolikor mogoče, da se še okoristijo s tujo lastnino — državno ali občinsko.

Bulgarska vlada jih bo prav kmalu krcnila po nečistih prstih. V kratkem izide ukaz, s katerim se prepoveduje sekane gozdov sploh; a kar se najde posekanega, se konfiskuje, dokler ne bodo sodnje odložile, komu pripada dotičen lesni material. Na ta način se bo prišlo v okoliš nadaljnemu opustoševanju gozdov, in grabitlji tujega imetja bodo dobili zasluženo — plačilo. Brez takih strogih naredb bi pa te lepe pokrajine ostale v kratkih letih popolnoma brez gozdov, kar bi bilo iz občege in zasebnega stališča zelo obžalovati. Z ozirom na energične postopke, ki jih je predvzelo bulg. ministrstvo poljedelstva, kateremu je izročena tudi skrb za gozde, nadejati se je, da bodo ne samo še obstoječi gozdi v novoosvobojenih pokrajinah ohranjeni, nego da se bo pogozdovanje sistematično začelo in nadaljevalo. Isto je pričakovati tudi od srbske vlade. In potem bo »Balkan«, t. j. planina, spet vreden svojega imena, kakor je bil v začetku XVII. stoletja, ko je slavni dubrovniški hrvatski pesnik Gundulić potoval po teh krajih. V svojem eposu »Osman«, namreč opeva krasoto gore Vitoše pri Sofiji in se čudi zmagujočim hrastom, kateri rastejo po njej in jo senčijo od podnožja do vrha. V poslednjih stoletjih pa je turška roka vse opustošila, tako da je bila ob času osvobojenja Bulgarije Vitoša ravno tako gola, kakor druge laglje dostopne planine v deželi.

Bulgarska vlada je precej začela s pogozdovanjem, strogo izvajajoč zakone, sprejete v narodnem sobranju za varstvo gozdov. To je imelo do sedaj dober uspeh, in črnovrhi Vitoša se je spet ozelenel, gole stene Balkana spet pokrile.

Ko se bo nadaljevalo pogozdovanje v novoosvobojenih pokrajinah, bulgarskih in srbskih, tedaj bo že v nekaterih

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Na ta odgovor je Saladin dal neko povelje in nekaj vojakov napade Godvina, spretno se umikajoč tistemu dolgemu, krvavemu meču, drugi pa so se mu splazili za hrbet, se vrgli nadenj ga zgrabili za roke in vrgli na tla, kjer so ga zvezali.

Med tem se je Wulfu drugače godilo; njegov konj Dim je bil zaboden in padel ravno, ko je planil nad princa Hasana. A tudi on je vstal le malo ranjen in zavpil.

»Tako se naposled srečava v vojski, Hasan, stari sovražnik in prijatelj. Pridi, plačal bi ti rad dolg, ki ti ga dolgujem za otrovano vino, mož proti možu, meč proti meču!«

»Res še ni plačano, gospod Wulf,« odgovori princ smeje. »Straže, ne dotaknite se tega vrlega viteza, ki se je drznil, da je prišel do mene. Sultan, prosim te usluge, med gospodom Wulfom in menoj je star spor, ki ga morava le s krvjo končati. Naj se odloči

tukaj in sedaj in tvoj sklep bodi: če padem v poštenem dvoboju, ne sme nikdo napasti mojega zmagovalca in nikdo ne sme maščevati moje krvi.«

»Velja,« je rekel Saladin. »Potem bo gospod Wulf moj ujetnik, nič več, kakor je že njegov brat. To sem dolžan možema, ki sta mi rešila življenje, ko smo bili prijatelji. Dajte Franku piti, da bo boj pošten.«

In podali so Wulfu kozarec, iz katerega je pil.

Hasan skoči na tla rekoč:

»Tvoj konj je mrtev, gospod Wulf; tako se morava peš boriti.«

»Velikodušen kakor vedno,« se je smejal Wulf. »Celo otrovano vino je bilo darilo.«

Čuden je bil prizor, ko sta stopila drug drugemu nasproti. Na Hatinskih obronkih je še vedno boj divjal. Sredi dima in ognja goreče trave so stali oddelki vojakov, okrog njih pa so se sukali Saraceni in jih suvali s sulicami in udarjali z meči. Tupatam so bili vitezi posamezni ali v skupinah in bili vsi pobiti ali ujeti. Po planjavi so kar pobijali pešce na stotine, častnike so pa polovili. Proti Saladinovemu šotoru se je pomikala četa vojakov z zmagoslavim vpitjem noseč črn znak — sveti križ, drugi pa so gnali ali vo-

dili trope ujetnikov, med njimi kralja in njegove izbrane viteze.

Pustinja je bila rudeča od krvi, zrak je polnilo vpitje zmage in kriki smrtnega boja in obupa. Tam sredi vsega tega prizorišča, obdan okrog in okrog od resnih, prijaznih Saracenov pa je stal emir, oblečen nad oklepom v belo oblačilo in s turbanom polnim draguljev na glavi, pred velikim kršćanskim vitezom, z razsekano in okrvavljeno bojno opravo, z bojnim žarom v silnih očeh in nasmehom na okrvavljenem obrazu.

Navzoči gledavci so pozabili na bitko.

»Lep boj bo to,« je rekel eden njih Godvinu, ki so mu dovolili, da je stal, »ali dasi je tvoj brat mlajši in večji korenjak, je pa ranjen in utrujen, emir pa je še svež in brez rane.«

Hasan je udaril prvi in udarec je zadel. Težki, kakor britev ostri scimitar je padel na špico Wulfove jeklene čelade ter odrezal člene zaklopnice, ki mu je visela po rami, tako da je Frank omahnil. Udaril je še enkrat, to pot po ščitu in sicer s tako silo, da se je Wulf zgrudil na kolena.

»Tvoj brat je upehan,« je rekel saracenski stotnik Godvinu, Godvin pa je samo odgovoril:

»Čakajte!«

Komaj je izpregovoril te besede, se je Wulf umaknil tretjemu udarcu in ko je Hasan vsled sile zgrešenega udarca omahnil naprej, se je uprl z roko ob zemljo, skočil na noge in stekel šest, osem korakov nazaj.

»Ze beži!« so kričali Saraceni; a zopet je Godvin rekel: »Čakajte!« In ni jim bilo treba dolgo čakati.

Wulf je odvrnil svoj ščit, zgrabil veliki meč z obema rokama in planil s krikom: »D' Arcy! D' Arcy!« nad Hasana kakor skoči ranjen lev na plen. Meč se je zavrtel in padel in Saracenov ščit je bil presekán na dvoje. Zopet je padel in njegova s turbanom okrašena čelada je bila preklana. Še tretjič in desnica pa rama s scimitarjem, ki ga je držala, je kar skočila od telesa, Hasan pa se je umirajoč zgrudil na zemljo.

Wulf je odnehal in ga pogledal, med gledavci pa so se začeli žalostni klici, kajti vsi so ljubili tega emirja. Hasan je pomignil z levico zmagovavcu, Wulf pa je vrgel svoj meč na tla v znamenje, da se ne boji izdajavstva, stopil k njemu in pokleknil poleg njega.

»Smrten udarec,« je rekel Hasan s slabotnim glasom, »ki bi mogel prerezati dvojne člene iz damaškega jekla kot da bi bili iz svile. Že davno sem ti

desetletjih Balkan v pravem pomenu besede »balkan«, kakor ga lepo opelva bulgarska narodna pesem:

Goro — le goro zelena,
Pot ne vodi me tukaj,
Ali tukaj bom hodil, —
Ker imaš senco debelo,
In imaš vodico hladno.

Hišnorazredni davek.

Dunaj, 18. jan. 1913.

Danes je zboroval pododsek davčnega odbora in razpravljal o davčni predlogi, po kateri naj se revnejšim prebivalcem kot lastnikom hiš z eno oziroma z dvema sobama olajša davčno breme hišnega davka.

Nova vladna predloga je napram prejšnjima predlogama iz prejšnjih sezij mnogo slabša in zelo omejuje takomenovano oproščanje hišnega davka.

V splošni razpravi sem danes govoril in vladno vprašal za razloge, ki so jo vodili, da je v tej novi predlogi tako stroge pogoje za davčno oproščanje postavila in prejšnje predloge poslabšala. Po prejšnjih predlogah bi bile davka proste vse hiše z eno oziroma dvema sobama, ako bi dotični hišni posestnik ne imel nikakega pod osebnohodninski davek spadajočega dohodka. Po sedajni predlogi pa so oprostitve le oni deležni, ki so osebnohodninskega davka prosti, pa nimajo več posestva kakor s 30 K znašajočega katastralnega čistega dohodka, ali ki iz svoje obrti ne plačujejo več kakor 10 kron obrtnega davka.

Začuden sem vladno vprašal, kako je mogla prezreti, da je posebno v deželah, v katerih je vinoreja katastralni čisti dohodek pri najmanjšem vinogradniškem posestvu takoj nad 30 kron ter da je tako minimalen katastralni čisti prinos vzela za podlogo. Zame bi cela predloga imela kaj veljave, če bi se predlog glasil: Hišnega davka so prosti vsi mali posestniki, bodisi kmetijskega, bodisi obrtnega ali rokodelskega stanu, ki nimajo drugega dohodka kakor iz svojega dela, in ki sploh niso podvrženi osebnohodninskemu davku.

Vlada pravi: Saj se bo ves hišni davek itak reformiral; pri tej predlogi se gre samo za to, da se le najrevnejšim da olajšava. To je res, kajti celi ti predlogi se pozna, da je prirojena razmeram gališke dežele. Tam so v ogromni večini neverjetno majhne hišice samo z eno sobo; zraven tega so v ogromni večini samo male kmetije z enim, kvečjemu s tremi orali zemljišč. In ker je znano, da je zemljiški čisti prinos zelo nizko cenjen, bi mogli po tem merilu biti davka prosti večinoma mali posestniki na Gališkem. A za druge dežele, kjer so zemljišča mnogo višje obdavčena, bi se moralo drugo merilo vzeti. Vprašam, ali se more tako nizko merilo vzeti pri vinorejcih, katerim je kaj hitro odmerjen od malega vinogradniča višji kakor 30 kron znašajoči katastralni čisti prihodek? Tak mal vinogradnik prebiva večinoma v revni mali hišici; ali ker ima od malega svojega vinogradskega posestva nad 50 kron katastralnega čistega prihodka, nima zanj ta zakon nobene veljave in bo moral siromak še nadalje nositi to breme.

Če pravi zastopnik ministrstva, da hoče vsem najrevnejšim posestnikom odpo- moči, naj se ozira na vso državo in upošteva mnogo višje cenjene katastralne doneske, osobito v vinogradskih pokrajinah. Naj se torej v § 1. pri odstavku a sprejme predlog: namesto 30 kron katastralnega čistega prihodka, 30 kron zemljiškega davka. Tudi pod pogojem, da bo plačeval mali zemljak 30 kron čistega davka, bo

samo en del malih hiš z eno ozir. dvema sobama deležen te olajšave. Prav je imel moj predgovornik, ki je od vlade zahteval, da predloži natančen podroben izkaz, koliko hiš oziroma njih gospodarjev iz kmetijskega stanu bo v vsaki kronovini deležnih te olajšave. Že danes si upam trditi, da bo ogromen del odpadel na Galičijo. Zavarujem se proti morebitnemu mnenju, češ da ne privoščim te male drobtine dobrote gališkim kmetičem; poznam ondote razmere in lahko rečem, da me je v srce zabolelo, ko sem videl tiste revne male bajtice, ki res zaslužijo največje davčne olajšave. Pa pri takih predlogah se mora državna uprava ozirati na vse prebivalce države.

Ako sprejme davčni odbor moj izpreminjevalni predlog, da se za pogoj oprostitve zahteva, da se ne plačuje več kakor 30 kron znašajoči zemljiški davek, bodo vsaj v vseh kronovinah manjši kmečki domovi deležni te olajšave.

Sem za vladni predlog, toda samo pod pogoji, da se sprejme moj izpreminjevalni predlog in da ostane vsa preustrojitve hišnega davka v razpravi, pri kateri bomo skušali doseči še večjih olajšav za naše kmečke domove. Drugače sem odločno za to, da postavi vlada za podlogo reforme hišnega davka prejšnja predloga.

Podpiral bom tudi nasvete, oziroma predloge tirolskih poslancev, ki zahtevajo pri hišah tudi z večjim številom sob (do 5) olajšave pri odmeri hišnega davka vsaj za 50, oziroma pri 5 sobah 30 odstotkov.

Trd, krivičen je davek od hiš, ko nosi kmetovalec itak zemljiški davek, na katerega se nakladajo cele vrste naklad za deželo, okraj, občino, za šolstvo, za ceste, za zdravstvene potrebe itd. Naravnost krivičen je pa davek, ki se naklada na domove, ki so iz prejšnjih dob, ko so osobito ob velikih cestah zidali večje hiše zaradi tujcev-potnikov in stoji segaj, ko prepegajo vse pokrajine železnice, prazne. Ali naj jih posestnik podre in sebi pridrži mali brlog. Plačuje naj se od onega, kar res daje dohodek. Ali nima kmet poleg davka še vsakoletne precejšnje izdatke za svojo hišo in gospodarska poslopja, ki znašajo osobito pri starejših zgradbah neverjetno visoke vsote?

Obračam se do svojih tovaršev državnih poslancev, pa tudi do županov, posebno iz vinorodnih krajev, da bi zbrali iz občinskih katastrov, koliko je kmetov v občini, ki imajo manj kot 30 kron katas-ralnega čistega prihoda od svojega zemljišča in bi imeli biti deležni te olajšave. Želim te podatke dobiti, da morem napraviti opretil svoj predlog in dokazati, da sem opravičeno zahteval, da se pogoj le 30 kron katastralnega čistega prihoda opusti in zahteva itak zmerni znesek 30 kron zemljiškega davka, ker bo le na ta način znižani hišni davek ne le gališkim, ampak tudi našim ljudem.

Poslanec Povše.

ZENSKA VOLILNA PRAVICA NA ANGLEŠKEM.

Sir Edvard Grey, ki se toplo zavzema za žensko volilno pravico, namerava ob razpravi glede na žensko volilno pravico predlagati, da naj se v predlogi, kjer se natevajo volilni upravičenci, črta beseda »moški«, ker bi tako tudi ženske volilno pravico pridobile. Ker ženske silovito agitirajo za svojo volilno pravico, se je tudi angleško ministrstvo glede na to vprašanje sprlo. Asquith nasprotuje ženski volilni pravici, Grey in Lloyd George se za njo zavzemata, Balfour in Bona Law podpirata zahteve žensk. Računajo za možnostjo, da Grey odstopi.

rekel, da vem, da bo ura najinega srečanja v vojski slaba ura zame in sedaj je moj dolg poplačan. Zdravstvuj, vrli vitez. Kako rad bi, da bi mogel upati, da se srečava v raju! Vzemim tisti zvezdnati dragulj, znak moje rodovine, s turbana in ga nosi v spomin na me. Dolgo, dolgo, pa srečno bodi tvoje življenje!

Med tem ko ga je Wulf držal v svojih rokah, je prišel Saladin in govoril z njim, dokler ni emir omahnil vzrok in izdahnul.

Tako je umrl Hasan in tako se je končala bitka pri Hatinu, ki je zlomila krščansko moč na Jutrovem.

Balkan in njegovo ženstvo.

(Ivanka Klemenčič.)

(Dalje.)

Črnogorke.

Najslabše med balkanskim slovanskim ženstvom poslano Črnogorki. Razmere so iz Črnogorca ustvarile junaka po poklicu, ki nima nobenega zmisla za nobeno drugo delo kakor za boj s Turkom. Temu zadajati vsakojake rane in mu otimati blago in denar — ki ga je seveda Turek oropal ali izžel iz krščanske raje — to je bil

cilj in naloga Črnogorčevega življenja. Na ta način je preživljal sebe in družino — časih bolje, časih slabše, kakor je pač nanesla sreča junaka. Vsako drugo delo se mu zdi poniževalno in je mrzi. Odtod tudi pač njegova mrzkost nasproti ženi, ki so ji nujno pripadla vsa — recimo nejunaška — dela doma in na polju — ako smemo revne krpe zemlje v Črnigori, ki so sposobne za obdelovanje, tako imenovati. Kako se je godilo Črnogorki do dandanašnjega dne, nam živo slika naslednje pismo s Cetinja:

»Kadar se je Črnogorcu rodila hči, ni šel na hrib nad hišo in s streljanjem iz pušk oznanjal svetu svojega veselja, kakor je to storil takrat, kadar se mu je rodil sin. Kadar mu je zaplakala deklica v hiši, odšel je čemerem in otožen iz hiše, sedel je v kavarno, a ni plačal prijateljem za pijačo. Ti pa so tako vedeli, da ga je zadela nesreča, da se mu je rodila hči. Tako je prišla črnogorska žena na svet in ponižanje in zapostavljanje ji je bilo sojeno za celo življenje.

Kadar so vsi domači sedeli okrog ognjišča in poslušali pripovedovanje o bojih in pesmi o junakih, sedela je tudi ona kot otrok zadaj, za svojimi brati, skupaj z materjo. Brata njenega je vzel odpu v naročje in govoril z njim, peljal ga s seboj na planino, donašal mu darov in znamenj ljubezni, njej pa ne. Zgodilo se je pač, da je oče tudi

Predzadnji akt turške tragedije.

Divan se je izrekel za mir za ceno Odrina.

Carigrad. Divan je izjavil, da se sprejme kolektivna nota velesil in se sklene mir.

Carigrad. Včeraj ob pol 1. se je pričel zbirati divan v palači Dalma Bagdže in sicer v v drugem nadstropju ležeči dvorani v kateri se poslaniki sprejemajo. Došli so med drugimi bivši veliki vezir Hakki, bivši mladoturški minister Mahmud Sefket, princ Sajd Halm, prestolonaslednik in več turških princev. Bulgarski, srbski in vlaški senatorji niso bili povabljeni. Senadni predsednik Ferid paša je bil edini navzoči Albanec. Dopoldne so se zbrali na Sultanovem trgu hodže, ki so jih pa vojaki razkropili. Predno se je divan otvoril, je sprejel sultan princa Far-Eddina in Abdul-Medžida, nato pa v njuni navzočnosti velikega vezirja in šejk-ul-izlama. Divana so se principi udeležili v salonu, ki leži poleg razpravljalne dvorane. Veliki vezir je v sultanovem imenu divan otvoril. Glavni tajnik ministrskega sveta prečita kolektivno noto poslanikov v turškem jeziku, nakar poroča vojni minister o položaju na bojišču. Za njim poroča obširno o finančnem položaju finančni minister. Generalni tajnik ministrskega sveta nato zopet vstane, da poroča v imenu vsled prehlajenja zadržanega zunanjega ministra o zunanjem položaju. Sledila je takoj živahna razprava. Razven enega govornika so se vsi govorniki strinjali s stališčem, ki ga je vlada zavzela, med njimi celo prejšnji veliki vezir Kučuk Sajd. Divan je vzel naznanje pojasnilo in je izjavil, naj se sprejme skupna nota velesil. Turška vlada bo torej velesilam odgovorila, da sprejme njih nasvete, vzame naznanje njihovo dobro voljo in njih zagotovilo, da jo bodo finančno in moralno podpirale in varovale dele, ki še ostanejo otomanski državi.

Carigrad. Divan, ki se ga je 80 oseb udeležilo, je bil ob 4. uri popoldne končan. Posvetovali so se strogo zaupno. Ko se je posvetovanje divana zaključilo, se je zbral ministrski svet, ki je sestavil besedilo odgovora velesilam.

Nova naprava Rdečega križa.

Dunaj, 15. jan. 1913.

Izkušnje, ki jih je pridobil Avstrijski Rdeči križ s poslovanjem svojih na balkansko bojišče odposlanih pomočnih ekspediciij, so napotile zvezno vodstvo, da se že sedaj v miru odredi naprava, ki se je dosedaj pogrešala, v vojnem slučaju pa je neobhodno potrebna in blagotusna.

Gre za razširjenje delokroga Rdečega križa, da se v slučaju vojne pri prodiranju armade vojaški zdravniki in vojaško strežno osebje, ki slede armadi, takoj na domest, in sicer s sanitetnimi oddelki Rdečega križa, ki obstoji iz prostovoljnih zdravnikov ter poklicnih in prostovoljnih bolniških strežnic.

Taki novi oddelki, katerih ustanovitev je sedaj odvisna od patrijotične ljudske požrtvovalnosti, za kar se naprošajo o sobito gospe in gospice, bi se osnovali po vzorcu pomočnih ekspediciij, ki jih je odposlal Avstrijski Rdeči križ na balkanska bojišča. Ta nova akcija Avstrijskega Rdečega križa, ki se osnuje vsled prizadevanj vojnega ministrstva, stavi družbi važno nalogo. Ta pa jo sprejme radovoljno in s trdnim prepričanjem, da bodo najširši ljudski sloji v Avstriji z veseljem porabili priliko, da že v mirnem času izvrše plemenito delo človekoljubja in

Carigrad. Ministrski svet, ki je sestavljal odgovor na noto velevlasti, se je za danes odgodil. Danes popoldne se izroči poslanikom odgovor.

× × ×

TURŠKE FINANCE.

Pariz. Tu se še vedno posvetujejo za stopniki otomanske banke, nemške banke in Nationalbank of Turkey o turških financah. Predvsem gre, da se izplačajo zaostale uradniške in častniške plače, kar se takoj izvede, med tem ko se najame posojilo, če se sklene mir. Rešiti morajo tudi podrobna vprašanja o definitivnih koncesijah za prekrbo z vodo v Mezopotamiji, o anatolski železnici, o podrobnih zadevah bagdadske železnice, o gotovih koncesijah tobačne reziže, kar se vse tiče interesov vseh velevlasti.

Carigrad. Sultan se je dal od Kjamila prepričati, da je sklep miru neizogiben, ko je izvedel za zadnji poraz mornarice. Hoteli so mu utajiti, ali veliki vezir mu je povedal resnico.

IZGUBE TURKOV V POMORSKI BITKI.

Frankfurt. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: V sobotni pomorski bitki so izgubili Turki: 5 častnikov in 60 mož je mrtvih, 200 mož pa ranjenih.

VARNOSTNE ODREDBE PRI SOLUNU.

Solun. Svetilnik ob obrežju Kassandre in v solunskem zalivu iz previdnosti že dva dni niso razsvetljeni, dasi ne verujejo, da morejo turške vojne ladje zopet iz Dardanel izpasti in tako daleč voziti. Stražo ob rtu Karaburun najstrožje izvajajo.

BOJI OKOLI JANINE.

Solun. Po poročilih iz Epira je okoli Janine zbranih 70.000 grških vojakov. Sodijo, da bo število zrastočalo, da se Janina popolnoma obkoli in zavzamejo turške postojanke. Grki zato pred Janino ne odpošljejo več vojakov.

služijo s tem obenem domovini, ako je v vojni sili.

Zvezno vodstvo Rdečega križa je naslovlilo v svrhu priprave novih sestav poziv na vsa glavna društva in podružnice, da se prepriča, če je točno poslovanje vseh že obstoječih sanitetnih vojnihih naprav Rdečega križa zasigurano, nato bi se šele nadaljevale priprave za nove sestave. Vsled tega se pozivljejo vsi ne več službeno obvezni, vendar pa še delozmožni državniki in naše gospe in gospice, ki bi se hoteli posvetiti vzvišeni bolniški strežbi, da se blagovolijo v to svrhu prijaviti. Gospode zdravnike se vzame takoj po prijavi v evidenco.

Gospe in gospice se morajo samoumevno preje resno in strokovno izobraziti, da bodo sposobne za bolniško strežbo. Izuče se brezplačno v bolniško-strežniških tečajih Rdečega križa.

Sestava in uporaba novih prostovoljnih sanitetnih oddelkov bi bili sledeči: Ti oddelki ostanejo v državi, to je v domačih krajih društev Rdečega križa pripravljeni, da odidejo na poziv v kraje, kjer so se vršile bitke. Za hrbtno armade bi imeli ti prostovoljni sanitetni oddelki, ki bi se imenovali po svojem domačem mestu, nalogo, z vsemi mogočimi pripomočki iz še ostalih deželnih sredstev (priprg, živil itd.) prevzemati ranjence, ki so jih pustili sanitetni oddelki prodirajoče armade za seboj. Samoumevno

njej kaj prinesel, a to je bilo redko, redkokdaj. Takrat je oče dobil gotovo kak velik plen ali je sijajno premagal Turka.

Kadar je bilo dekle za možitev, dali so jo za ženo onemu, kateremu so jo hoteli, nje pa niso vprašali. In ko je stopila v dom svojega »gospodarja«, kakor je nazivala svojega moža, vedela je, da bo njegova služabnica, ki bo njemu in njegovim gostom umivala noge. Vedela je, da jo je samo in edino zato vzel, da mu bo rodila sinove-junake. Ona ni smela imeti občutkov, pa še takrat, kadar se ji je mož odpravil v boj, ni smela zajokati, čeprav ji je pokalo srce. Saj je vedela, če le zahtji, da jo bo mož ozmerjal, kajti prazna vera je bila, da bo imel slabo srečo v boju, če mu žena ob odhodu zaplaka. Morala je svoje občutke v življenju zamoriti, morala je biti junakinja, da si je priborila v svetu, v društvu, vsaj nekakšno stališče. Toda njenih junaških činov, čeprav so bili večkrat veliki, svet ni nikdar primerno priznal. Če je zagrabila za puško, ako je odsekala nekoliko turških glav, storila čudeže junaštva, vse to se skoroda niti omenjalo ni, vse to je izgubilo svojo vrednost samo zategadelj, ker je to storila — žena.

Njena naloga je bila ogromna, a priznanja nobenega. Kadar je ostala sama pri praznem ognjišču, je bila ona, ki je ohranila hišo, je bila ona, ki je smrti moža vzgojila njegove otroke; ona mu je, dokler se ni,

vrnil, držala hišo v redu in prejemale, ko se je vračal, krvavi handžar iz njegovih rok. A za vse to ji mož ni plačal z ljubeznijo, niti z lepo besedo. Černo in resno je dovolil, da mu je poljubila roko, vprašal je za svojega sina in zahteval kave. Za njo in za hčerke ni vprašal. Sramota je bila za junaka, če je pokazal ljubezen nasproti ženi in otrokom ženskega spole. To je bil neznost, ki se ni vjemala s pojmom črnogorskega junaštva.

Težko si je misliti slabši položaj, nego je bil usojen črnogorski ženi. Vse njeno življenje pomenja eno samo veliko žrtev, spremljano s poniževanjem in preziranjem.

Zato bi lahko rekli, da gre bolj nego Črnogorcu naslov junaka Črnogorki: ne zato, ker je časih tudi sama zgrabila za puško in šla z možem v boj proti sovragu, nego predvsem zato, ker je v tako težkem položaju zvesto vztrajala na svojem mestu, misleča le na družino in domovino in na njun blagor.

Upajmo, da zdaj, ko se Črnagora poveča in dobi plodnega polja, tudi Črnogorec resno prime za delo. Ko bo okusil in spoznal trude in težave, a tudi blagoslov dela, se bo v njegovih očeh in v njegovem srcu dvignila tudi vrednost žene, da jo bo vedel ceniti kot svojo najboljšo pomočnico in zvesto tovarišico v vsakdanjem delu za kruh.

je, da se bo v oskrbo za armado zaostalih ranjencev pustilo neobhodno potrebno število sanitetnih zavodov, vojaških zdravnikov in sanitetnih vojakov. Prodirajoča armada pa mora na vsak način s seboj vzeti večji del vojaških bolnic, vojaških zdravnikov in sanitetnih vojakov in more le malo število vojnih ali rezervnih bolnic z zraven spadajočim osebjem pogrešati. Glavna naloga novih prostovoljnih oddelkov, zdravnikov in bolniških strežnic, ki naj jih sestavi Avstrijski Rdeči križ, bi bila torej, da krepko podpirajo one maloštevilne za armado zaostale zdravniške in strežniške, ki bodo mogli vršiti le najnujnejše delo.

Zvezno vodstvo je prepričano, da se bo zgledovalo že na ta prvi poziv zadostno število zdravnikov, ki imajo potrebno kirurško prakso, da morejo kot vodje takega oddelka z uspehom vršiti kirurško delo.

Kar se tiče bolniških strežnic za uporabo na bojnem polju, se sprejmo le take gospe in gospice kot prostovoljne pomožne strežnice, ki so se izkazale vsaj tekom štirideske se izobrazbe kot dovolj sposobne. Samoumevno pa je, da se ne bodo usposobile vse kandidatkinje vsled njihove fizične in psihične nadarjenosti za pretežno službo bolniške strežbe, ki jo je treba opravljati na bojišču. Strežnice, ki se prijavijo, morajo biti že naprej trdno odločene prenašati telesne napore in pomanjkanje, ne da bi izgubile delovne sposobnosti. V tem zmislu je sklenilo zvezno vodstvo sestaviti posamezne prostovoljne oddelke, pri katerih bi bil vsaj četrti del strežnic po poklicu, ki bi dobivale tudi plačo. Pripomniti pa je treba, da bodo gospe in gospice, katere bi na bojišču navzlic svoji požrtvovalnosti ne bile kos stavljeni nalogi, ali katere vsled družinskih razmer ne morejo zapustiti svojega bivališča, vršile zelo cenjeno pomožno strežbo v domačiji.

Patriotično čuteče dame, ki se ne morejo posvetiti strežni službi na bojišču ali v domačem kraju, pa bodo dobrodošle kot podporne članice za prosep oskrbe bolnikov in ranjencev v vojni. One bi z nabiranjem denarnih darov v svojem krogu pridobivale sredstev za čim večji razvoj karitativnega dela Rdečega križa in bi si naklonile s tem hvaležnost domovine.

Kakor organi Rdečega križa, vršeci svojo službo, nikdar niso vpraševali ranjencev po narodnosti ali veroizpovedanju, ampak se ozirali le na nujno potrebno pomoč, tako izključuje ta vprašanja tudi Rdeči križ in apeluje na vse dobre ljudi, ki hočejo to delo podpirati.

Dobrodošli so pripadniki vsakega naroda in vsakega veroizpovedanja, ki bi se hoteli posvetiti novim sanitetnim napravam.

Na ta način more vsaka gospa in vsaka gospica, telesno in duševno zdrava, služiti domovini.

Prijave se naslovljajo:

Na Dunaju: Na vodstvo patriotičnega pomočnega društva Rdečega križa za Spodnjo Avstrijo, L. Milchgasse 1.

V kronovinah: Na vodstva glavnih društev in podružnic, ki izdajo tozadevne pozive.

Notranje politične zadeve.

Državnozbornske zadeve. — Češko-nemška sprava. — Minister za Hrvaško Josipović namerava odsopiti. — Priprave za splošno stavko na Ogrskem.

Finančni odsek poslaniške zbornice je zaključil razpravo o drugi skupini predloge o davku na žganje. Danes se glasuje; nato prične odsek razpravljati o tretji skupini predloge, ki obsega eno samo točko, s katero se določa, koliko naj od povišanja davka dobe posamezne dežele. Upajo, da že danes tudi to skupino rešijo. — Knez Thun se mudi na Dunaju, kjer se vrši ministrijski svet, ki bo o češko-nemški spravi razpravljal. Trdi se, da če ostanejo pogajanja med Nemci in Čehi brezuspešna, se češki deželni zbor razpusti in nove volitve meseca majnika razpišejo. — Minister za Hrvaško, Josipović, je podal demisijo, ker je ministrijski predsednik Lukacs na Khuen-Hedervaryjev nasvet odklonil njegove predloge o odpravi komisariata na Hrvaškem in o razpisu novih volitev. Ni še gotovo, če ogrski kralj tudi demisijo sprejme. — Ogrska socialna demokracija se pripravlja glede na predloge o volilni preosnovi za splošno stavko. V včerajšnji seji ogrske zbornice so vrgli socialni demokratje z druge galerije veliko letakov, na katerih sta bila naslikana dva zvezana delavca, ki ponujata Tiszi in Lukascu volilno posodo. Socialna demokracija je 22. t. m. zopet razdelila 500.000 letakov, ki pozivajo delavstvo na splošno stavko.

BOJI LAHOV V CIRENAJKI.

Iz Milana se poroča, da so se pri Dorni bojevali Lahi z Beduinci, ki so bili odbiti. Arabci so izgubili 7 mrtvih in več ranjencev. Vjetniki pripovedujejo, da so Beduinci dva lastna ogleduha usmrtili. Iz

Bengazija se pa poroča, da je turškemu poveljniku v Cirenajki obljubil načelnik Senuzijev podporo in koraka velika armada Senuzijev proti Dorni in proti Tobrutu.

DELAJSKA STAVKA V PETERBURGU.

Dne 22. t. m. so delavci v Peterburgu praznovali obletnico demonstracij dne 22. januarja 1905 s stavko, ki pa ni bila dobro pripravljena, ker je od 300.000 peterburških delavcev stavkalo le 50.000. Demonstracij ni bilo nobenih.

LASKA ARMADA ZA VOJSKO NI PRIPRAVLJENA.

Znani laški vojaški pisatelj polkovnik Barone objavlja v svojem listu »Preparazio« članek, ki z največjo odkritosrčnostjo izraža, da laska armada za vojsko ni tako pripravljena, kakor bi morala biti, če bi nastali v Evropi kakšni vojni zapletljaji. Vsled vojske v Tripolisu so morali Lahi v Afriko veliko vojakov poslati. Barone je takrat priporočal, da naj v Afriko ne pošiljajo celih polkov, marveč da naj rajši v Afriki ustanove nove polke tako, da od polkov v Italiji pošljejo po en bataljon v Afriko; iz teh bataljonov naj pa afrikanse polke ustanavljajo. Baroneja niso ubogali in zdaj je v Italiji 20 brigad, ki imajo le po en polk. To bi seveda zelo škodilo v slučaju kake vojske v Evropi.

Dnevne novice

+ Nemški argument. »Deutsche Stimmen« pojo danes za »Neue Freie Presse« pesem o »zatiranju Nemcev na Kranjskem. Pravijo, da se vpliv nemštva v naši deželi vedno bolj izpodriva. To je seveda — ako je sploh res — po mnenju naših nemškonacionalnih politikov v deželi, kjer prebiva 98 odstotkov Slovencev, velika krivica. To spominja na oni slavni argument, ki ga je rabil sultan Mahmud I. 1830 proti Grkom, ki so zahtevali narodno samostalnost. Ta sultan je namreč ob tisti priliki poslanikom vevlasti odgovoril, da je postopenje Grkov velika krivica, ker »nasprotuje koranu in pravici svojodobnega osvojenja one dežele od strani Turčije«. Nemci se pa tudi sklicujejo na svoj nacionalni keran in pravico, ki so si jo svojčas sami prilastili s tem, da so njihovo predniki velegrajskeki našo zemljo okupirali, na kateri jim je potem služila ponižna slovenska raja. Nemški nacionalci so res pravi duševni bratci Turkov in se nam zato njihove simpatije do njih zde popolnoma razumljive.

+ Nepotrebno razburjenje. »Učiteljski Tovariš« je ponatisnil z ozirom na samomur učitelja Brusa iz nekega gorenjskega liberalnega lista stavek, da bi se »revolver, ki je bil tu obranjen v lasno telo, v roki skrajno razburjenega cloveka utegnil — zasukati«. Neč list je to pribil in dotične besede po smislu citiral, češ, »Tovariš« je pisal, da se »revolver mora zasukati«. »Dan« vsled tega očita našemu listu, oziroma nekemu »ekskleminatorju«, da je to »častikraka in obrekovanje«, za kar zasluži doždevni krivec zapor. Vsek pa uvidi, da besede, da bi se revolver utegnil zasukati, ne vsebujejo nič manjše in nič manj lepe grožnje kakor besede, kakor smo jih mi iz »Tovariša« citirali — da, so celo hujše, ker »Tovariš« govori celo o »kakem skrajno razburjenem cloveku«, ki bi revolver zasukati utegnil. Zato je ogorčenje »Dneva« neumesno in hinavsko, ne glede na to, da so še bolj neumesna neutemeljena osebna sumničenja.

+ »Slovenski Narod« in vevška stavka. Iz Vevč se nam piše: »Slovenski Narod« vedno golči in trobenja, kako da je slovenski in kriči, da je za ljudstvo, da »samo mi«, namreč »Narod«, vedno napredni. Če le vidijo kje kakega Nemca, ki je brez vsakega pomena, že plakaajo, da je Slovenija v nevarnosti. Tu pri nas v Vevčah pa imamo prave zagrizene Nemce iz Prusije, pristne Pruse, ki bi najrajši vse slovenske delavce pohrustali in ki so napravili toliko gorja in bede med ubogim slovenskim delavstvom. Ker pa gre zdaj za to, da zatira Prus revnega slovenskega delavca, zakaj naj bi se »Narodovci« zanimali za to ubogo slov. delavsko paro in pravi, da ni tu domovina v nevarnosti. Močnejša pišejo, da so »klerikalci« v Vevčah stavko provzročili, kar pa res ni. Res je le, da sta vevška stavko provzročila dva zagrizena pruska Nemca. Delavstvo je ravnateljstvo tako šikaniralo in naravnost v stavko tiralo. In od ust do ust je šlo med delavstvom: slabejše ne more biti, kakor je bilo. V vsej svoji najsvetlejši luči se je tu »Narod« pokazal, kar je pri njem sploh navada in mi sklepamo, da po »Narodu« mi slovenski delavci in delavke ne spadamo med slovenski narod, ker smo sužnji nemškega kapitala. Mi slovenski delavci pa mislimo, da bi moral »Slov. Narod«, če noče svojega imena zatajiti, kar je itak že večkrat storil, smatrati za svojo dolžnost, da štiti slovenske delavce in delavke pred turskim jarmom, ker tu stiska nemški kapital nam slovenskim delavcem mozek iz kosti in nam pruski volkodlak pije kri in ko popolnoma slovenskega delavca izrabi, ga pa vrže na cesto . . . brez dela in jela.

Zdaj pa pricaplja »Slov. Narod« in obožava vevško tovarno tako, kakor da se ji hoče prikupiti; slika jo kot nedolžno jagnje in obenem »kjer klerikalce«, ker imajo toliko dobrih srce, da uboge reveže vsaj podpirajo v njih hudem boju, boju, ki je zvezan s strašnim stradanjem in zmrvovanjem v najhujšem zimskem času. »Slov. Narod« opeva srbske brate, katerih junaštvo tudi mi slovenski delavci občudujemo, pozdravljajo jih in jim pošilja denar, za nas pa, ki smo sinovi slovenskih mater, pa seveda nima niti beliča, nima niti lepe besedice, tujim kapitalistom odpira svoje predale, za nas slovenske delavce pa nima drugega, kakor bič!

Leykamova družba vrгла tudi živež svojih delavcev na sneg. Včeraj so zopet prišli v Vevče ljubljanski postreščki, da nadaljujejo zalostno povest, ko meče ljubljanski slovenski (?) postrešek pod varstvom orožniških bajonetov na sneg opravlo slovenskih delavcev. Predvčerajšnjim so ljubljanski postreščki pometali iz tvorniških stanovanj opravlo, včeraj pa tisti ubogi živež: krompir in zelje, ki so ga delavske rodbine imele doma shranjene. Velikanska čast, za katero postreškov ne zavidamo, je pač bila, ker so po Prusu plačane postreške stražili orožniki, kakor se stražijo taki ljudje, ki se pregreše proti kakim paragrafom. Proti ljubljanskim postreškem, tem stavkokazom, je upravičeno ogorčeno ne samo vevško delavstvo, marveč vsak, ki čuje to grdo povest, se zgraža. Da pa ne bomo nikomur delali krivice, pristavljamo, da oprave niso metali na cesto takozvani »rdeči« ljubljanski postreščki, marveč so jo izmetali »modri« (plavi). Tudi »rdeči« postreške so nagovarjali, da naj bi prevzeli grdi posel, a so ponudbo ogorčeno odklonili, za kar jim gre vsa čast! Med »plavimi« je pa bil en sam, Lenček, ki je najodličnejše izjavil, da on ne bo metel stavkujočim delavskim rodbinam opravlo iz delavskih stanovanj. Čast mu! Ne smemo pa pozabiti še na »bogosrčnega« gospoda ravnatelja, ki se je prav iz srca smejal, ko so metali postreški delavskim rodbinam opravlo iz stanovanj. Tudi njega bo ta smeh še minil, ker boji mlini meljejo sicer počasi, a gotovo tudi v kranjski Prusiji, in solze, ki jih je njegova »bogosrčnost« provzročila, so prešlele tam, kjer se nič ne pozabi.

Ij Ocelna vest. Za okrajnega komisarja je imenovan g. Lucovik Simek pri celinski komisiji za agrarnice operacije na Kranjskem.

+ Velikih ljudi so dostojna le velika dela. »N. Fr. Presse« poroča iz jakob dobro informiranega vira, da je predlog, naj se močje turških sultanov in grobovi prvih muslimanskih osvajalcev Evrope v Odrinu eksteriorizirajo in njihova nedotekljivost slovensko garantira, stavila prva Avstrija. — Z zadostjenjem se mora konstatirati, da bodo ostale velesile stališče naše diplomacije v tem oziru tudi soglasno akceptirale in če morda glede tega vprašanja vlada sploh kaka dilema, se mora nanašati le na nebitveno podrobnosti; n. pr. ali naj se nastavi v Odrinu en sam mufti, ki bo grobove varoval, ali dva in podobno. Grof Berchtold more zanesljivo nov vseh v svoji balkanski politiki. To tem bolj, ker je skrb naše diplomacije za prah in kosti Murata in Selima očitno natekovana samo od čustev pirote in ne mislimo s tem nikogar nič prikrivati. Iniciativa avstrijskih državnikov za varstvo izlamskih spomenikov in islama samega bo pa tudi ugodno vplivala na razvoj verske svobode sloh. Kajti čisto gotovo se bodo mogli krščanski, armenci, maroniti, Griki v Anadoliji itd. odlošiti trdno zanašati na to, da bo Avstrija ščitila njihove verske pravice. Mogoče pa se razvije iz tega celo vprašanje, kako bi se postarala svoboda Svete stolice v Rimu pod garancijo cele Evrope in ni dvomiti, da bo avstrijska diplomacija stala tudi glede tega v prvi vrsti. Ne da bi se delj spuščali v blagodne posledice, ki se utegnajo iz tega se roditi, blagujemo ugodni trenotek, ki je dal diplomaciji kakšno zastopno nekdanjo vodilno krščansko državo proti islamu priliko, da se v celoti zgodovini balkanske zveze vpravlja na cel črti proslavi in doseže zmago.

— V krajni šoški svet v občini Moste so bili izvoljeni sledeči gg.: župan Oražem Josip, Karpe Franc; z Ježice je izvoljen g. Verbič Ivan. Vsi izvoljenci so pristali S. L. S.

— »Kaj takega pa še nismo nikoli čuli! . . .« »Kaj takega pa še nismo nikoli čuli, ne, še nikoli ne! . . .« je govorilo ljudstvo na sejmju v Novem mestu dne 21. t. m. Kaj pa je bilo, je vprašal neki kmet sejmjarja, ki je držal junca na vrvi. Eh, kaj je bilo, je odgovoril sejmjar neznancu ter nadaljeval takole: »Iz novomeškega rotovža je prej prišel neki možiček bolj male postave, s kapo kakor jo nosijo redarji na glavi in pa s kosom smodke v roki. Imel je boben ter naznanjal ljudstvu

oklic, da se bode nekdo — ne vem kako so mu rekli — izven cerkve poročil! — Za to novico se je seveda kmet, ki se mu vidi, da je nekoliko izobražen, precej pobrigal in končno zvedel, da se bode poročil in sicer po civilnem obredu neki koncipijent pri dr. Slancu v Rudolfovem z imenom Lenard Lotrič, ki je rodom Gorenjec, menda iz Zeleznikov, z neko Georgino Ferluga pl. Weissensturm, če se je njeno ime prav razumelo. To bode seveda poroka brez cerkve in duhovnika, storjena pri politični oblasti. Tudi se zelo veliko govori, da bode dr. Slanc temu ljubeznjivemu zakonskemu paru pristopil kot starešina.

— Osbn. vesti s pošte. Poštna aspirantka L. Podražaj v Ljubljani je imenovana za poštno oficiantko v Ilirski Bistrici. — Poštni oficiant Vinko Zgur je dobil mesto poštne upravitelja v Rifenbergu.

— V sreči nesreča. Pri zagrebški banki »Kronfeld« je neki reven clovek tekom sedmih let redno stavil na eno število. Dne 17. t. m. je bilo srečanje in njegova srečka je dobila 80.000 K. Pri tem je pa upapolni revež imel silno smolo. Tekom sedmih let je srečko vedno redno plačal, zadnji pot je pozabil srečko plačati. 80.000 kron ostane loteriji.

— Vohunka v moški obleki? V Kotoru so že dalj časa opazovali nekega mladega moža, ki je sumljivo lazil med vojaštvom in krog utrd. Policija je končno fanta prišla ter odredila, da se izroči okr. sodišču v Zadru. Pri preiskavi se je izkazalo, da je bilo to mlado dekle, preoblečeno v moško obleko. Ob zaslišanju ni dala nobenega odgovora ter se napravila gluhonemo. Najbrže gre za špijonažo.

— Koliko dobi posamezen vojak na meji od nabranih darov? Kakor znano, so se po vsej naši državi nabirali darovi za vojaštvo na meji. Prva razdelitev darov se je potom vojnega ministrstva vršila 20. decembra m. l. Zbralo se je dotlej 403.600 K ter je prišlo na vsakega moža pa 70 vinarjev, na tiste pa, ki so bili v posebni službi, po 5 kron. Pri razdelitvi se ni delala nobena razlika med posameznimi oddelki in so dobili vsi enako: bodisi vojak skupne armade, domobranec, orožnik ali mejna straža. Od 20. decembra l. l. dalje se je nabralo še 600.000 K, ki se koncem januarja razdele po istih načelih, tako da bo na vsakega moža odpadla 1 K, na tiste, ki se jih uporablja za posebno službo, pa po 7 kron.

— Sin ubil slaboumnega očeta. Iz Hrastja pri Cerkljah na Dolenjskem se nam poroča grozoviti dogodek: Dne 2. t. m. je slaboumni Janez Gramc prišel v domač hlev, kjer je našel svojega sina Jožefa Gramca. V hlevu sta se pričela slaboumni Janez Gramc in njegov sin Jožef nekoliko prepirati. Pri tem prepiru je hudobni sin prijel za bičovnik ter z debelim koncem očeta tako močno natepel po glavi, da je oče zadobil težke telesne poškodbe. Hudobneža Jožefa Gramca so menda kmalu po tem dogodku izročili sodišču v Krškem v zavarovanje. Pozneje se je po oglasila vest, da je slaboumni Janez Gramc vsled zadobljenih poškodb dne 19. t. m. umrl.

— Regulacija Save na Hrvaškem. Iz Zagreba poročajo: Poljedelsko ministrstvo je določilo 1.200.000 K za regulacijo Save. Dela bodo v kratkem razpisana.

— Za ljudski sklad so prispevali meseca decembra pr. l.: G. k. svetnik Povše 150 K, Km. Zveza za Ljubljanski okraj 50 K, g. Lončarič 40 K; po 20 K: g. knezoškof, dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Zajec; po 10 K: delan Arso, kur. Abram, župniki Preša, Križ, Pavlin, dr. Stojc in dr. A. Ušeničnik; po 5 K: dr. Šusteršič, župnik Krek, dr. Držanc, prelat Kelen, vikar Smolnikar, ravn. Račica, župnik Petrič, g. Stanovnik, posl. Dermastia in dva neimenovana; ur. Krhne 4 K; po 3 K: dr. Dermastia in J. Ogrin; po 2 K: župnik Ogrizek, ravn. Jovan, dr. Jerič in 4 neimenovani; po 1 K: dr. Adlešič, dr. Čehal, dr. Natlačen in J. Ložar; dr. Marinko 12 K. — Prispevke sprejema Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

STROŠKI NOTRANJE AVSTRIJSKE UPRAVE, URADNIŠTVO IN NJEGOVO DELO.

V komisiji za preosnovno avstrijske državne uprave je podal poročevalec pl. Haerdtl zelo zanimivo poročilo o stroških, številu in delu avstrijske državne uprave; iz poročila posnemamo sledeče.

Skupni stroški za uradništvo v ministrstvih in drugih osrednjih uradih na Dunaju so poskočili od 3.947.728 K v letu 1899. na 18.382.717 K v letu 1911. — Stroški za upravno uradništvo v posameznih kronovinah so se zvišali od 33.768.040 K v letu 1899. na 92.134.483 K v letu 1911.

Število uradništva se je pri dunajskih osrednjih uradih povišalo od leta 1890. do leta 1911. za 218 odstotkov, število uradništva pri političnih obla-

step po kronovinah je pa poskočilo za 90 odstotkov.

Poročevalec je naštel, da je delo juridično študiranih uradnikov v ministrstvih tako-le razdeljeno. Delavnih dni v letu je 284. Izmed 470 pravnih uradnikov jih reši na leto 28 komaj 100 aktov, torej na vsake tri dni en akt. 119 uradnikov ne reši na dan niti enega akta in 254 jih reši nekaj manj kakor dva akta. Poročevalec je pripomnil, da more pri najboljši volji reči, da je to delo nekako premajhno in da bo treba uradnikom več dela naložiti in uradništvo po ministrstvih zmanjšati. Grajal je tudi način, kako se akti rešujejo, češ, da se vsaka tudi najmanjša podrobnost napiše in roma iz urada v urad, namesto da bi se take stvari ustмено pogovorile in domenile.

Koroške novice.

k Podržavljenje mestne policije v Celovcu. Vlada namerava celovško mestno policijo podržaviti.

Telefonska in brzajavna poročila.

AVSTRIJA ZAČNE ODPOŠILJATI REZERVNIKE DOMOV.

Budimpešta, 23. jan. »Pester Lloyd« poroča, da je vojna uprava poslala posameznim poveljstvom, katerih se to tiče, ukaz, naj one k izredni vojaški službi v poklicane rezervnike, ki imajo nuje vzroke, začne odpošiljati domov. Odpošiljanje na dopust se je že danes začelo.

Dunaj, 23. januarja. »Militärische Rundschau« trdi, da vest »Pester Lloyd« še ne odgovarja dejstvom. Vendar so vsi prepričani, da je poročilo »Pester Lloyd« resnično in se bo res začelo z odpuščanjem rezervistov.

BORZA.

Dunaj, 23. januarja. Mednarodna napetost se je zaradi sklepa turške vlade tako zelo zmanjšala, da vlada splošno in utemeljeno prepričanje, da bo Avstro-Ogrska ukrenila na mejah, kar je sprilo izboljšanja mednarodnega položaja naravno. Na borzi so papirji zelo poskočili.

MIR.

Carigrad, 23. januarja. O divanu se poročajo še sledeče podrobnosti:

Pred palačo Dolmabagče, kjer se je divan vršil, je stalo okoli poldneva, ko je začel zborovati, le malo radovednežev. Navzočih dostojanstvenikov je bilo 68. Vršilo se je tajno zborovanje. Za odklonitev note velevali je bilo samo 12 glasov. Izvzemši malo polemiko, v kateri je princ Said Halim zavračal očitke proti mladoturkom, je bila diskusija dostojanstvena. Poročilo vojne ministra o stanju armade je bilo silno ugodno, jako neugodno pa je bilo poročilo finančnega ministra, ki je vplivalo odločilno. Za nadaljevanje vojske pa je izmed povabljenih članov govoril le eden, »adjunkt«, častnik generalnega štaba Ismail Hakki. Velik vtis pa je napravil albanski senator Rešid Akif, ki je govoril v prilog miru, v istem smislu je govoril Gazi Mukhtar paša. Bivši vezir Said paša pa je zgolj vprašal, ima li divan sploh oficijelni značaj, kar je Kiamil paša zanikal. Najbolj se je šlo seveda za Odrin, do čim način, kako mislijo velesile rešiti vprašanje egejskih otokov, ni vzbudilo nikakega odpora. Bivši vezir Hakki paša in znani protežiranec mladoturkov, bivši vojni minister Mahmud Šefket paša, kateremu se ne očita po krivici zanemarjenost armade, sta se upravičila. Značilno pa je tudi, da se je minister za zunanje zadeve Noradunghian Effendi opravičil radi »prehlajenja«, seveda je bilo njegovo poročilo o zunanjem položaju in zlasti o pritisku Sasanova na Porto vse kaj prej nego ugodno. Sicer pa se smatra za zelo opotunno, da se je Noradunghian, ki nosi veliko odgovornost ter mora na vsako besedo paziti, izognil itak malopomembni debati o že sklenjeni stvari. Kar se tiče mladoturkov, je bila navzočnost princa Said Halima, bivšega ministra, zdaj glavnega tajnika mladoturškega komiteja, baje ugodno znamenje. Značilno je, da sta se Kiamil in bivši vezir Said paša, dozdej smrtne sovražnika, po divanu pozdravila. Mladoturki so pred divanom pri Said Halimu imeli sejo, na kateri so sklenili, da bodo v slučaju, ako vladno poročilo v divanu ne bo zadovoljivo, zahtevali sklicanje drugega divana. Ker se to ni zgodilo, je zelo verjetno, da so tudi mladoturki za mir.

Carigrad, 23. januarja. Porta izroči poslanikom velesil svoj odgovor danes. Kakor se poroča, bo Porta izjavila, da je z odstopom Odrina mera njenih koncesij izžrpana in da upa, da se bo mogel mir po tej žrtvi kmalu skleniti. Porta pričakuje, da bodo velesile zdaj v Bulgariji svetovale, naj bo v svojih zahtevah zmerna, ker bi v nasprotnem

slučaju vlada ne mogla preprečiti v Carigradu nevarnega »regimenta sabljec«. Porta zahteva razum znanih garancij za svobodo kulta v Odrinu, pred vsem tudi določnih izjav velesil glede kredita, ki ga hočejo slednje Porti zagotoviti. Očitno Turčija noče plačati balkanski zvezi nobene vojne odškodnine.

London, 23. januarja. Porta je odpovedala vse tukaj sklenjene naročitve vojnega materiala.

Carigrad, 23. januarja. Vlada je izdala o seji divana oficijelni komuniké, v katerem pravi, da je divan lojalno in patriotično stališče vlade odobrilo, izrekel svoje zaupanje v pravičnost in blagohotnost velesil in pritrdil prizadevanjem vlade osigurati prihodnost in gospodarske interese turške države. — Okoli palače Dolmabagče je policija bila ukrenila obširne varnostne odredbe. Debat v divanu je bila kratka in se brez vsake burnosti odigrala. Kiamil paša je bil prave može povabil. Vezir je po 4 uri obvestil osebo sultana, ki je bil vsled dostojanstvene seje zelo zadovoljen.

POGOJI ZA ODPSTOP ODRINA.

Berolin, 23. januarja. Turki pogoji za odstop Odrina so baje:

1. Muslimani v zasedenih krajih ostanejo pod duhovnim nadzorstvom kalifa.
2. Odrin dobi reis - ul - ulemo.
3. Carinski tarif se zviša od 11 na 15 odstotkov, čemur pa utegne Italija ugovarjati, ker je v Luzanu bil ugotovljen 11 odstotni tarif.

MIROVNA KONFERENCA.

London, 23. januarja. V kratkem se skliče zopet mirovna konferenca. Najbrž jo skliče častni predsednik sir Grey.

IZJAVA POSLANIKA JOVANOVIČA O AVSTRIJSKO - SRBSKEM RAZMERJU.

Belgrad, 23. januarja. Srbski dunajski poslanik Jovanović dementira, da je prišel v Belgrad radi ureditve vprašanj med Avstrijo in Srbijo, temveč le radi vprašanj, ki se tičejo Srbije in njenih zaveznikov. Med Srbijo in Avstrijo se zaradi Albanije ne vrše nobena pogajanja. To vprašanje imajo v rokah velesile. Zaradi Albanije bodo težave, a jaz sem prepričan, da se bodo mirno rešile. Mislim tudi, da se bo albansko vprašanje povoljno za Srbijo uredilo. Meje, ki so jih nekatere velesile predložile, se od našega predloga razlikujejo, a difference niso tako velike, da bi se ne dale izravnati. Med Srbijo in Avstrijo vlada pač neka napetost, do spopada pa ne pride. Trgovinsko razmerje do Avstrije je treba rešiti, toda gospodarski privilegiji se Avstriji ne morejo dovoliti, ker se temu protivijo vse druge velesile.

JOVANOVIČ ODPOTOVAL NA DUNAJ.

Belgrad, 23. januarja. Srbski dunajski poslanik Jovanović je odpotoval 21. t. m. ponoči nazaj na Dunaj.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

London, 23. januarja. Poslaniška konferenca, ki je včeraj zborovala, se je med drugim bavila tudi z albanskim vprašanjem, ne da bi se še dotaknila njenih meja.

JOVANOVIČ O MEJAH ALBANIJE.

Dunaj, 23. januarja. Srbski poslanik Jovanović, ki se je iz Belgrada vrnil, je izjavil, da Srbija predlaga, da bi bila najsevernejša točka avtonomne Albanije gora Kruši. Odtod bi šla meja v ravni črti proti jugu do reke Devol, druga zapadna črta pa naj bi tekla do Sv. Ivana Medua. Južna obmejna črta je zadeva Grčije. Glede meja Črne gore se bodo balkanski zavezniki med seboj domenili. Srbija ne verjame, da bi jo Avstrija hotela prikrajšati in ponižati in računa na trajno prijateljsko razmerje z njo.

SRBSKI MEMORANDUM GLEDE ALBANIJE.

London, 23. januarja. Srbski memorandum glede Albanije, ki je bil izročen sir Greyu, vsebuje sledeče: Srbija izjavlja, da bo takoj po sklepu mru svoje čete iz Albanije pozvala, spoštujejoč interese velesil in aspiracije albanskega naroda. Srbija pa ima pravico do krajev, ki jih je označila v svojem delimitacijskem načrtu. V srednjem veku je Srbija obstojala iz zgornje Cete (današnja Črnogora) in spodnje, ki se je razprostirala do levega brega Drima. Prestolnica je bil Skader do 14. stoletja. V teh krajih prebiva tudi danes veliko srbskega prebivalstva. Kraja Peč in Djakova sta sveta, glede katerih srbski narod ne more dopustiti kompromisov. Albanci so tu danes v večini, a so usurpatorji, ki so se vanje vselili, ko so sredi XVII. stoletja Srbi vsled turških grozovitosti na povabilo Avstrije te kraje zapustili in se v Avstrijo izselili. Arnavte so pozvali v deželo Turki. Srbija je danes to zemljo osvobodila izpod jarma usurpatorjev in jih zato ne more zapustiti. Srbija pa ima v teh krajih izvršiti civilizacijske naloge, to pa je princip, v kojega imenu je že marsikatera velesila izvršila kako aneksijo. Ta način rešitve je tudi edini, ki bo omogočil trajen red, mir in gospo-

darski napredek. — Spomenici je priložena karta.

STALIŠČE RUSIJE.

Dunaj, 23. januarja. Nasproti vesti »N. Fr. Presse« se trdi, da ni res, da bi bila Rusija opustila zahtevo, da Skader pripade Črnigori, pač pa se je baje sicer nekoliko približala stališču trozveze.

ČRNAGORA NE PUSTI SKADRA.

Rim, 23. januarja. Črnogorski delegat Vojnović je baje izjavil dopisniku »Messaggera« da se Črnogora raje združi s Srbijo v eno državo, nego da se odreče Skadru.

ZAGONETNE BESEDE IŠKEGA OFICIOZNEGA LISTA GLEDE SKADRA.

Rim, 23. januarja. Komentirač vest »Matina«, da sta se Avstrija in Italija domenili, da se ima Skader odkazati Albaniji, Črnogora na odškodovati za to z denarjem, piše »Tribuna«: »Ne vemo, ali je ta notica eksaktna ali ne. Vemo pa, da sta se Italija in Avstrija menili tudi o finančnem položaju Črne gore.

BULGARSKO - RUMUNSKA POGAJANJA NAPREDUJEJO.

Bukarešt, 23. januarja. V pogajanjih med bulgarsko in rumunsko vlado se je storil velik korak naprej, ker Bulgarija ponuja Rumuniji mesto Medšidi-Takie.

GRKI V EPIRU.

Atene, 23. januarja. General Savuncakis brzajavlja: Prodiranje levega krila se vsled neugodnega vremena in terena vrši počasi, centrum pa prodira preko defileja pri Fuadu po janinski planjavi. Nek oddelek je zaplenil štiri brzostrelne topove. Sovražnik ima velike izgube.

TURŠKO BRODOVJE.

Carigrad, 23. januarja. Divizija turških torpedolovcev je v svrhu rekonosciranja iz Dardanell izplula. Vest, da sta bili križarici »Barbarossa« in »Torgut Reis« poškodovani, tako da za boj nista sposobni, se dementuje.

GRKI DOBE SOLUN IN VEČINO EGEJSKIH OTOKOV.

Dunaj, 23. januarja. »N. Fr. Pr.« poroča iz dobrega vira, da se bo večina egejskih otokov odstopila Grčiji, pa tudi Solun, ako se slednji ne internacionalizira.

SUKRI PAŠA SE BO BRANIL DALJE?

Carigrad, 23. januarja. Glasom zadnjih poročil Sukri paša se more Odrin še dolgo braniti. Hrane je še dosti, pač pa manjka soli, oglja in petroleja.

SKLICANJE SKUPŠČINE NI POTREBNO.

Belgrad, 23. januarja. Z ozirom na poročilo »Pravde«, da se bo kmalu sklicala skupščina in da se bodo preje zbrali tudi načelniki strank pri Pašiću, da se posvetujejo o položaju, se oficijelno zatrjuje, da ni nobenega povoda za kaj takega. Položaj ni vznemirljiv.

»REICHSPOST« ZOPET DEMENTIRANA

Belgrad, 23. januarja. Vrhovno poveljstvo izjavlja, da se pri Debaru ni vršil noben spopad med Srbi in Arnavti. V obče vlada v vseh zasedenih albanskih krajih popolni mir in red. Nasprotne vesti imajo očitno zlobno tendenco. Tudi ni res, da je prišlo do kakih spopadov ob Drinu. Nadalje je neistinito, da hoče šef generalnega štaba Putnik odstopiti in da bo srbska armada pred Odrinom odkorakala domov, kar se bo zgodilo šele po sklepu mira. Čete se ne bodo izmenjale, niti bo potoval kralj Peter v Skoplje.

FRANCOSKA EKSPEDICIJA V SIRIJO?

Berolin, 23. januarja. »Vossische Zeitung« trdi, da Francija pripravlja ekspedicijo v Sirijo.

× × ×

VOILTEV V KRAJNI ŠOLSKI SVET ČRNOMALJSKI.

Črnomelj, 23. januarja. Danes soglasno izvoljeni v krajni šolski svet črnomaljski: za Črnomelj: Skubic Jožef, Matija Malerič, Janko; za Loko: Grahek Jožef; za Butoraj: Šimonič Janez, vsi odločni pristaji S. L. S.

ZBORNICA.

Dunaj, 23. januarja. Finančni odsek je sprejel glede davka na žganje Steinwenderjeve predloge. — Danes se je zbrala konferenca načelnikov. Glede dnevnega reda se ni dosegel sporazum. — Grof Stürgkh je izjavil, da je pripravljen, naj se zasedanje vrši do 14. februarja. Do tedaj naj se mali finančni načrt reši.

ZDRAVSTVENO STANJE NADVOJVODE RAINERJA.

Dunaj, 23. januarja. Zadnji bulletin o zdravstvenem stanju nadvojvode Rainerja se glasi ugodneje.

KARDINAL DR. NAGL PREJEL SVETE ZAKRAMENTE.

Dunaj, 23. januarja. Kardinal nadškof dr. Nagl je, dasi njegovo stanje ne vzbuja skrbi, izrek željo, da se ga previdi. Danes dopoldne je duhovščina v svečanem sprevodu nesla Sveto Poptnico iz cerkve Sv. Stefana v nad-

škofijsko palačo. Kardinal je bil pri polni zavesti in je svete zakramente sprejel z veliko pobožnostjo, katera je vse globoko ganila. Podelil mu jih je pomožni škof dr. Zschokke.

OGRSKE HOMATIJE.

Budimpešta, 23. januarja. Baje hoče demisionirati tudi naučni minister grof Zichy. Trgovinski minister Teleszky je svojo demisijo preklcal. V vladni stranki se je pojavila struja, naj se volilno reformo odloži, da bi se to važno vprašanje ne rešilo brez sodelovanja opozicije. Delavstvo dela velike priprave, da se 26. t. m. proglasi generalni štrajk.

STRAHOVITA MISTIFIKACIJA.

Dunaj, 23. januarja. Danes je »N. Fr. Presse« iz Schönbrunna pri Moravski Ostrovi prinesla vest, da je eksploziral rezervoar za plin. Plinarna je ku prazvalin. Mrtvih nebroj ljudi. Dozdej so našli 25 mrličev. Na pozorišče je došel sam nadvojvoda Albert Friderik v avtomobilu. Škode 600.000 K. — Naš korespondent se je v Moravski Ostrovi informiral in izvedel, da v Schönbrunnu sploh ni nobene plinarne, da so vsi detaili popolnoma izmišljeni in da nadvojvode Alberta Friderika sploh ni v cesarski rodbini nobenega.

ŠTRAJK EKSPORTNIH AKADEMIKOV.

Dunaj, 23. januarja. Eksportni akademiki nameravajo radi vprašanja, naj se li priznajo za visokošolce, štrajkati.

AFERE V CARJEVI RODBINI.

Peterburg, 23. januarja. Veliki knez Andrej Vladimirovič, najmlajši sin velikega kneza Vladimira, se je z neko plesalko carskega baleta podal v inozemstvo, da se z njo poroči. — Car je ovrzel zaroko svoje najstarejše hčerke Olge z velikim knezom Dmitrijem.

Razne stvari.

Avstrijski nadvojvoda v Rusiji. V Petrogradu se govori, da bo pri slavnostih v spomin 30 letnice dinastije Romanovih avstrijskega cesarja zastopal eden nadvojvod.

Proti kadilkam. Američanke imajo, kakor znano, obilo časa in sredstev, da si dovoljujejo vsakojake posebnosti in prismojenosti. Da so se udele tudi kajenju, je ob danih razmerah čisto naravno. Kade pa že tako, da je začelo mnogim predsedati: kade tudi na javnih ulicah, sprehajališčih in v javnih lokalih. Prišlo je tako daleč, da so razni javni zastopi začeli misliti na odpravo te malo ženske razvade. V Massachusetts v Zedinjenih državah so nasprotniki ženskega kajenja vložili predlog, da se vsaka ženska, ki se zasači pri kajenju, kaznuje z 200 kronami globe. V Bostonu je policija prepovedala ženskam kajenje na javnih prostorih in lokalih. Snujejo se protikadilška društva — z eno besedo: Američanka bo morala pustiti tobak.

Poznanjski Poljaki in cesarski jubilej. Mestni zastopi nekaterih poznanjskih mest, v katerih je večina poljska, so odklonili udeležbo pri poklonilni adresi državne zveze o priliki cesarjevega jubileja.

Srednje šolstvo v Avstriji. Po uradnih podatkih naučnega ministrstva imamo v tekočem šolskem letu 1912/1913 v Avstriji 559 srednjih šol. Od teh je 343 gimnazij in realnih gimnazij, 148 realk in 68 licejev. V državni upravi je 231 gimnazij (t. j. nad 67%) in 117 realk (79%), toda niti enega liceja, v deželni pa 23 realk in 12 gimnazij. Škofije vzdržujejo 34 gimnazij in 1 realko, mesta pa 17 gimnazij in 3 realk. Privatnih srednjih šol je 49. — Po učnem jeziku se deli šolstvo tako-le: Nemci, ki tvorijo 35% vsega prebivalstva v Avstriji, imajo 140 gimnazij (nad 40%), 83 realk (nad 56%), licejev pa 42 (nad 61%). Čehov je v Avstriji 23%, gimnazij pa imajo 68 (t. j. nad 19%), realk 42 (28%) in 11 licejev (16%). Poljakom (17% prebivalstva) je na razpolago 93 gimnazij (t. j. 27%), 14 realk (9%) in 10 licejev (14%). Na vse ostale narodnosti pa odpade 25 gimnazij, 8 realk in 5 licejev. Slovenci in Rusini nimajo niti ene svoje realk. Dvojezičnih je danes 17 gimnazij in 1 realka, ki jih obiskujejo večinoma Slovenci, Rusini in Rumuni. Ženskih gimnazij in realnih gimnazij je 32.

sl židje se izseljujejo iz Ruske Poljske. Poljsko prebivalstvo na Ruskem je svojčas začelo bojkotirati žide, vsled česar so ruski židje nastopili proti Poljakom kot najupornejši ruski nacionalci. A nasledki bojkota se že kažejo: židje so se jeli izseljevati iz Ruske Poljske v Ameriko in Palestino. Ruskim uradom ni dosti za židovske »domoljube«, ne stavijo jim pri izseljevanju nobenih ovir, celo takim ne, ki še niso zadostili svoji vojaški dolžnosti. Pri tem izseljevanju pa grozi nevarnost naši državi, ker se utegne obrniti tudi k nam in na Ogrsko, kjer so v prospevanje židov dani naravnost idealni pogoji. Jasno pa je, da se bo dosedanje antisemitsko gibanje pri nas, ki se pojavlja najmočneje v Galiciji in Bukovini, le še bolj okrepilo, ako bodo silili židje tudi v Avstrijo.

V nedeljo popoldne v „Union“!

V vojski na Balkanu!

»Slovenski Straži« se je posrečilo dobiti najnovejše slike z Balkana in dogodkov zadnjega časa. Slike so tako krasne, da vsak gledalec misli, da se osebno udeležuje dogodkov na Balkanu. Vidi se pri zori, do katerih ni imel pristopa noben kinematograf. To najzanimivejše sedanje skioptično predavanje se vrši v nedeljo, dne 26. januarja 1913 ob 5. uri popoldne v vel. dvorani »Uniona«. Predava g. profesor Šarabon. Nad 100 slik!

Vstopnina: Sedež I. vrste 60 vin., II. vrste 40 vin., stojišča 20 vin.

Prihitite vsi! Kdor želi videti res izvirne slike balkanskih dogodkov, naj prihitijo v nedeljo popoldne, dne 26. t. m. v »Union«!

Ljubljanske novice.

Ij Vest o miru, za katerega se je izrekel včeraj v Carigradu zborujoči veliki svet, smo dobili včeraj pred 9. uro zvečer (posvet v Carigradu je bil končan ob 4. popoldne) in jo takoj v posebni izdaji, namenjeni za javne lokale v Ljubljani, razširili. Naše brzojavno poročilo se danes tudi v polnem obsegu potrjuje. Dunajski listi so to vest dobili pozneje nego mi, ker jo je naš dunajski korespondent dobil že o. j. 8.

Ij Dobrosrčnim Ljubljancem in Ljubljankam! Za stavkujoče v Vevčah je pripravljen sprejemati darove tudi trafikant Šoukal Pred škofijo. Vsak dar tem ubogim slovenskim bratom, ki jih hoče uničiti tuji kapital, bo plemenito delo. Pomagajte! Nabirajte v vseh družbah, med znanci in znankami. Vsak naj žrtvuje v ta namen nekoliko denarja in časa!

Ij Za stavkujoče v Vevčah je nabral neimenovani v Ljubljani 201 K 50 h ter nabrano svoto izročil blagajniku pomožnega odbora g. L. Tomažiču v Katoliški tiskarni. Prosimo, nabirajte vsi, ki imate sice za trpečega brata ter darove izročite g. F. Šoukalu, trafikantu Pred škofijo, ali pa g. L. Tomažiču v Katoliški tiskarni, na katerega naj se blagohotno naslanjajo vse poštne pošiljke za stavkujoče.

Ij Zanimiva nemška konferenca. Včeraj so imeli nekateri nemški voditelji neko konferenco za ustanovitev slovenskega lista v nemškem duhu. G. Galle je poklical v Ljubljano nekega bivšega učitelja na Štajerskem Oskarja Slemenška, ki je bil sedaj baje na Dunaju neke vrste »žurnalista«. G. Galle se je glede pogojev skliceval na grofa Barbota. Slemenšek baje namerava s shodi razširjati novi list. Več o tem najnovejšem nemškem podjetju in namenu s »slovenskim« listom ob priliki.

Ij Umrli je vpokojeni kapelnik vojaške godbe g. Jožef Maks Stern, star 83 let.

Ij »Ljubljanski šahovski klub« priredi svoj I. redni občni zbor v soboto, dne 25. t. m., ob pol 9. uri zvečer v kavarni pri »Slonu«.

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani. Na jutrišnjem sestanku predavanje gosp. ing. Drag. Gustinčiča.

Ij Zglaševanje novoročencev in novorojencev. Točno, zanesljivo in pravilno zglaševanje vseh prebivalcev, je zlasti za večja mesta neprecenljive vrednosti. S tem se omogoča redno in naglo poslovanje različnih oblasti in koristi zlasti strankam, kadar potrebujejo kako izkazilo, izpričevalo ali potrdilo. Posebno važno je, da so vsi rodbinski člani pravilno in natančno zglašeni in vpisani, kadar kdo prosi za kako ustanovo, podporo ali miloščino, da ni treba v zadnjem hipu potrebnih podatkov stoprav iskati. Dolžnost zglasitve se razteza na vse mestne stanovalce, ne glede na to, če so stalno tu ali ne — izjeme ni za nikogar. Iz tega sledi, da se imajo tudi novorojenčci zglasiti, posebno, ker je žena premenila svoje ime in večinoma tudi svoje stanovanje. Ravno tako je tudi novorojenec takoj po krstu prijaviti v mestnem zglasovalnem uradu. Da je babica dete zglasila v mestnem fizikatu, ne zadostja in so vsi taki izgovori ničevi, zglasiti je novorojenec tudi v zglasovalnem uradu kakor je to dolžnost pri odraslih. Ker vladajo vobče še vedno napačni pojmi glede dolžnosti zglasovanja, naj se ta opomin uvažuje od vsakega posameznika v lastni prid in hasek celokupnega mestnega prebivalstva.

Ij Jeanetta pl. Föderperspergova, bivša članica slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani, je letos angažirana na gledališču zimskega zdravilišča Davos v Švici.

Ij Nevarna tatinska družba aretovana. K tej pred kratkim objavljeni notici se nam še poroča: V preteklem letu je bilo v tukajšnjih hotelih, kavarnah in restavracijah izvršenih veliko tatvin. Tatovi so kradli večinoma le v spodnjih prostorih. Posebno pozornost so imeli na denarne nabiralnike. Meseca grudna lanskega leta je bilo v kleti v »Unionu« ukradena zimska suknja, vredna 40 K, iz miznice pa 30 K denarja, poleg tega še za 12 K svačič, par čevljev in 12 novih robcev. V noči na

23. dec. je bilo vlomljeno v kazinsko restavracijo. Vlomilec je prebrskal vse omare in iskal največ po denarju. Ker tega ni našel, je ukradel restavraciji Bauerju 35 servijetov, 8 srebrnih nožev, 6 srebrnih žlic, 2 srebrni kaseti, veliko ovratnikov in manšetov, plačilnemu natakarku je pa odnesel kožuhočinast suknjič. V klubovi sobi je vlomil tat v neko omaro in iz nje pobral 24 žepnih robcev in 200 komadov svačič. Vlomil je tudi v nabiralnik in pobral iz njega 12 K denarja. Ko je tat tukoj končal svoje delo, se je podal v kuhinjo, kjer je tudi vlomil v zaklenjene omare. Pojedel je nekaj tort in popil nekaj vina. Policija, obveščena o vladu, je takoj začela s poizvedbami, a ni imela pravega uspeha. Sumljiv teh tatvin pa je bil že večkrat kaznovani snažilec okenj Karol Schwentner iz Ljubljane. Le-ta se je znal policiji dobro izogibati in tudi ni izdajal denarja ter še celo prošil svojega gospodarja za predurjem. Policija je imela na Schwentnerja posebno pozornost in je tudi izvedela, da je o božičnih praznikih v družbi dveh žensk zapravljal denar in popival po gostilnah. Nato je policija Schwentnerja aretovala in takoj izvršila v Razpotni ulici, kjer je stanoval, hišno preiskavo, kjer se je dobila različna ukradena obleka, ovratniki, manšeti, dežniki, čevlji, srebrne žepne ure, razno perilo in 19 raznih zastavnih listov. Policija je nato aretovala Schwentnerjevo gospodinjino in pri nji stanujoči brezposelni služkinji Marijo in Kristino Bergant ter brezposelnega hlapca Antona Kromarja iz Moravč. Kromar, ki je tudi kradel po trgovinah, je donasal gospodnji Šimnovec razne stvari, več reči pa tudi podaril Šimnovčevi hčeri. Dognalo se je, da je Schwentner kradel že več let vse, kar mu je prišlo pod roko. Ukradene reči je nosil domov v neki posodi in jo pokril s cunjjo. V neki delikatesni trgovini je ukradel šunko in salamo. V hotelu pri Maliču je ukradel posestniku kinematografa Počkaju revolver, vreden 50 K, katerega je prodal Kromarju za 4 K. Ker je Schwentner večkrat zahajal v Kolizejsko ulico k brezposelnemu ključavničarskemu pomočniku A. Štruklju, je policija tudi tega aretirala in dognala, da je pomagal Schwentnerju pri tatvinah. Štrukelj je šele pred kratkim nekemu znanцу prodal dve ženski krili, ki sta bili ukradeni na Mestnem trgu iz Götzlove trgovine. Vse aretovance je policija izročila deželnemu sodišču.

Ij Iz gledališke pisarne. Danes v četrtek zadnjič v sezoni lahko melodiozna veledramatična Weisova ljudska opera »Naskok na mlin«. (Nepar.) V soboto, dne 25. januarja, prvič za neparabonente Strindbergova globoka tragikomedija »Upnik«, nato Courtelinova duhovita groteska »Neizprosní stražnik«. — V nedeljo popoldne drugič v sezoni priljubljena burka »Charleyeva tetka«, zvečer ob 7. uri prvič v sezoni burleskna opereta »Orpheus v podzemlju«. Opera pripravlja »Madame Butterfly«.

Ij Vlomil. Danes ponoči je nekdo vlomil na Dunajski cesti v stojnico Jakoba Turka in pokradel za 10 K slaščice. Še drznejši je bil včeraj slučaj v Lingarjevi ulici. Okrog 4. ure je nek indidivij s ponarejenim ključem pri neki trgovini odprl izložbeno okno, iz katerega je vzel dva komada boljšega suknja, vrednega 22 K, potem pa zopet zapet zaprl in odšel s plenom.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jerica Jarc, zasebnica, 54 let. — Vinko Ladisha, sin vpokojenega železniškega ključavničarja, 15 ur. — Bernard Menart, delavec, 70 let.

CERKENE VESTI.

c Sestanek »Sodalitatis« ss. Cordis« za ribniško dekanijo se bo vršil prihodnjo sredo dne 29. januarja v Ribnici. Začetek ob 10. uri.

Štajerske novice.

š Čudne sanje. V Eggenbergu so aretirali kuharico Marijo Senčar, katero sumijo, da je svojemu gospodarju iz zaprte omare ukradla 300 K. Senčar je vzbudila proti sebi sum, ker je pravila svojemu gospodarju, da se ji je ponoči sanjalo, da je bilo gospodarju ukradenih 300 K. Gospodar je šel gledat in je opazil, da mu je bilo res ukradenih 300 K. Senčar zatrjuje svojo nedolžnost.

š Kaznovana oderuhinja. Neka Uršula Slopšek, iz Pišec na Štajerskem, stanujoča v ulici Molin Piccolo v Trstu, ima nekaj denarjev in ga je prav rada izposojevala na pravekate oderuške obresti. Za posojedovalko je imela neko Pavlo Doplicherjevo, stanujočo v ulici Alfieri št. 10. Doplicherjeva je hodila k Slopškovi po denar, češ, da ga posoja drugim osebam. Izpočetka je tudi prinašala vračila, potem pa le še obresti in končno tudi teh ne, tako da jo je Slopškova ovadila policiji. Doplicherjeva je bila nato aretirana. Ko so jo zaslišali, je izpovedala, da so bila vsa imena »dolžnikov«, ki jih je napovedala Slopškovi, izmišljena in da je denar porabila zase.

Tako je opeharila Slopškovo za 759 K, s čimer je ta oderuhinja precej dobro plačana za svoje oderuštvo.

Primorske vesti.

p Poročil se je blagajnik šentjaskobske Čitalnice v Trstu gospod Josip Pečar z gospodično Rožo Tomičevo.

p Inženir Leban na svobodi. Iz Rovinja se poroča, da so iz tamošnjih sodnih zaporov proti varščini 40.000 K izpustili na svobodo inženirja Lebana, ki je bil nedavno radi poverjenosti v puljski mestni občini obsojen na dve leti ječe.

Zdravniško se priporoča

Ako se otroci ne morejo vsled nezadostne ali pomanjkljive prehrane ali vsled katerega koli vzroka prav razvijati, tedaj nezaluzi nobeno drugo krepilno sredstvo večjega zaupanja kakor Scottova emulzija ki se je izborna obnesla pri tvorbi kosti in pri utrditvi telesa. Ona vsebuje redilne snovi, ki pospešujejo rast močnih in pravih kosti in cel razvoj, tako da postanejo otroci kmalu živahni in veseli. Malim ugaja Scottova emulzija; z velikim veseljem jemljejo to sladko, smetani podobno zmes.

SCOTTOVO EMULZIJU,

ki je že 40let po vseh deželah uvedena, priporočajo mnogi zdravniki, ker jo cenijo v vsakem oziru kot zanesljiv in uspešen preparat.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu 1 pošiljatev potom lekarne za poskušnjo

Radi družinskih razmer sta takoj

na prodaj dve mali hiši

v bližini Ljubljane. V prvi je dobro vpeljana gostilna, druga pa ima umetno napravljene podzemne kleti za vino, zraven hiše je obširen vrt, ki se, ležeč ob dveh cestah, razdeli lahko na več stavbenih parcel. Pogoji zelo ugodni. Pojasnila se dobe v gostilni na Rimski cesti št. 11 v Ljubljani. 260

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 23. januarja 1913.

Pšenica za april 1913	11:83
Pšenica za oktober 1913	12:17
Rž za april 1913	10:18
Rž za oktober 1913	9:73
Oves za april 1913	10:67
Oves za oktober 1913	8:97
Koruzza za maj 1913	7:73
Koruzza za julij 1913	7:95

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pojavnost v 24 urah v mm
22	9. zveč.	734.2	— 0.8	sl. sever	megla	
23	7. zjut.	736.2	— 2.1	brezvetr.	megla	0.0
	2. pop.	736.1	— 1.1	sl. jvzh.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 0.0°, norm. — 2.2°.

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

VABILO

k

XXXI. rednemu občnemu zboru Kmetске posojilnice na Vrhniki

registrirane zadruge z omejenim poroštvo

ki bo

v četrtek dne 30. januarja t. l. ob 2. uri pop. v združni pisarni na Vrhniki.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva o računskem sklepu.
3. Sklepanje o razdelitvi dobička.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Sprememba združnih pravil.
7. Slučajnosti.

255

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Imetek

Bilanca Kmetске posojilnice na Vrhniki za leto 1912.

Dolgovi

	kron	vin.		kron	vin.
1 Račun posojil:			1 Račun deležev:		
Stanje konec leta 1912	2058340	67	72 združnih deležev a 200 K	14400	—
2 Račun obresti:			2 Račun hranilnih vlog:		
Zaostale obresti	38962	45	Glavnica K 2416790-68		
3 Račun denarnih zavodov:			Kapit. obresti 86934-22	2503724	90
Stanje naloženega denarja	531035	12	3 Račun obresti:		
4 Račun poštno-hran. urada:			Predplačane za 1. 1913 K 457-65		
Saldo konec leta 1912	691	57	Zadružnikom dolžne „ 648—	1105	65
5 Račun vrednostnih listin:			4 Račun rezervnih zakladov:		
Stanje 31. decembra 1912	15350	—	1. Stanje glavnega rezerv. zakl. K 154657-96		
6 Račun prehodnih zneskov:			2. Stanje posoj. za izgube 17077-70		
Zaostali eksekucijski stroški	1022	77	3. Stanje pokojn. rezerv. zakl. 47772-15	219507	81
7 Račun inventarja:			5 Račun dobička in izgube:		
Končna vrednost	400		Čisti dobiček za leto 1912	10506	76
8 Račun združnega doma:					
Stanje vrednosti 31. dec. 1912	53657	90			
9 Račun blagajne:					
Gotovina konec leta 1912	49874	64			
	2749335	12			

ZA POSTNI ČAS
priporočamo cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Ant.: Op. 5. Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka. Očitania (»Kaj sem ti storil) za meš. zbor po 70 h.

Hribar p. Angelik: Postni in velikonočni napravi za mešan zbor. Cerkevna glasbena dela. III. zvezek. Part. 2 K, glasovi po 50 h.

Kimovec dr., Franc: Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu. Za mešan zbor. I. zvezek. Obsega poleg drugih tudi več postnih napevov, med temi tudi en križev pot.

Sicherl Josip: Postne in misijske pesmi. Riharjevi in drugi napravi za mešan in moški zbor. Part. 2 K 30 h, glasovi po 40 h.

Hladnik Iga. Op. 54. Deset postnih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 20 h.

Grum Ant.: Cerkevna pesmarica za Marijino družbo. I. del. Za štiri enake ženske ali moške glasove.

Foerster Ant.: Cantica sacra. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četverglasno). I. del, drugi natis, 2 K 40 h.

Sattner p. Hugolin: Postne pesmi za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 50 h, glasovi po 38 h.

* Franc Gerbič: Slovenska sveta maša v čast sv. Frančišku Serafinske-mu za mešan zbor. Op. 70. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Partitura 1 K 80 vin., glasovi po 20 vin. — Ta slovenska maša obsega devet skladb: Vstop, Slava, Evangelij, Vera, Darovanje, Svet, Po povzdigovanju, Za-življanje in Konec. Vsi deli so zloženi v preprostem, a plemenito cerkvenem slogu. Maša bo našim zborom sigurno dopadla, ker je melodiozna, v harmo-ničnem oziru zanimiva in ne bo priza-devala pri proizvajanju nikakih težav. Mašo toplo priporočamo.

BLAGAJNIČARNA

se sprejme takoj ali v 6 tednih, katera je že kot taka služila, in sicer v večji manufakturni trgovini. — Zahteva se starost 20 do 30 let, lepo vedenje, hitra in zanesljiva računarica, lepa pisava, vajena prijaznega občevanja s stran-kami, zmožna obeh deželnih jezikov. Natančno pismeno ponudbo z navedbo dosedanjih služb treba poslati na na-slov: „Poštni predal 69“ Ljubljana. 241

Motor na bencin 4 PH rabljen toda dobro ohranjen z vso opravo in 179 cirkularno žago s transmisijo se proda po ugodni ceni. Kupci naj se zglase v Sp. Šiški, Kolodvorska ulica 161, kjer si jih lahko ogledajo še v po-rabi. Dopisi poštni predal 65, Ljubljana.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti gospoda 253

Ignacija Medved
zasebnika

izrekam vsem znancem in prijateljem iskreno zahvalo.

V prvi vrsti se pa zahvaljujem čč. oo. frančiškonom ter še posebej preč. o. provincialu Placidu za vse tolažilne obiske med boleznijo, ter vsem prija-teljem in znancem za številno spremstvo na zadnji poti pokojnikov.

Bodi jim Bog plačnik!

Ljubljana, 23. januarja 1913,
F. Crobath.

Samoborska gorčica

poznana kot najboljša domačega proizvoda, zajamčeno prisna, najboljšega okusa. Dobi se na debelo in drobno pri podpisnem izdelovalcu. Ravno tam se dobi izborno

vin

na debelo in drobno iz lastnih vinogradov na Dolenjskem.

E. PRESECKY, Samobor, Hrvatsko, odlikovan na razstavah v Krškem, v Pragi 3975 in v Zagrebu.

Prodajam dve mali vili

za ceno po 11.000 K; takoj treba plačati le po 5000 K; na lepem prostoru pod Rožnikom, po-sebno pripravi za kakega gospoda v pokoju. Več pove lastnik **T. Čeh, pod Rožnikom 267.**

Za mlinarskega pomočnika

išče stalnega mesta na dobrem kraju dobro iz-urjen mlinar. Ponudbe sprejema do 25. januarja **Franc Hojnik, avtomat. valjeni mlin, Konjce, Štajersko.** 195 5

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj
„ 12— opoldan	„ 1:40 popoldan
„ 3:30 popoldan	„ 5:10 popoldan

Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
„ 2:30 popoldan	„ 4— popoldan
„ 6:30 zvečer	„ 8:15 zvečer

Gene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	„ 1:50	„ 1—
Godovič-Hotedršica	„ 1:50	„ 1—
Hotedršica-Logatec	„ 1:50	„ 1—

Gene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	„ 1:50	„ 1—
Godovič-Hotedršica	„ 1:50	„ 1—
Hotedršica-Logatec	„ 1:50	„ 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omni-bus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za more-bitno zamudo.

Valentin Lapažne v Idriji.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

Pozor! Vile, stanovanjske hiše, stavbene parcele v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica šte. 8.

Bogu Vsemogočnemu je dopadlo, njegovem nedoumnem sklepu, poklicati v boljšo večnost našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, deda, brata in strica, visokorodnega gospoda

Josipa Maksa Stern

c. kr. vojaškega kapelnika v p., imejitelja srebrne hrabrostne svetinje, vojne svetinje itd., itd.

ki je po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 83. letu starosti, danes ob 6¼ uro zjutraj izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši v petek, dne 24. januarja 1913 ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Emonska cesta št. 10 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem. Ljubljana, dne 22. januarja 1913.

Ivana Stern,
soproga.

Hugon Stern

c. in kr. vojaški kapelnik 96. polpola sin.

Marija Kurz roj. Stern,

Justina Czerny roj. Stern

Katina Denster roj. Stern
hčere.

Vsi vnuki in vnukinje.

Alfred Schebesta

c. in kr. sekojski načelnik v p.

Valentin Kurz

kratj. ogrski davčni kontrolor

Henrik Czerny

c. kr. drž. vladni računski revizent

Josip Denster

c. kr. agrarni višji geometer

zetje.

Posebna obvestila se v Ljubljani ne izdajo.

Zahvala.

V težkih dnevih bolezni in prebridke izgube naše nepozabne soproge, oziroma matere, gospe

Olge Šavnik, roj. Mally

prejemali smo in dobili od vseh strani premnogo do-kazov iskrenega sočustvovanja, kar nam je lajšalo našo globoko žalost.

Vsem dragim prijateljem in znancem, kateri ste se nas spominjali v naši boli in vsem, ki ste prišli od blizu in daleč in predrago pokojnico spremili tako častno na njenem zadnjem potu, se prisrčno in iz dna duše zahvaljujemo.

Posebej pa še izrekamo zahvalo preč. g. kaplanu V. Sitarju za tolažila sv. vere, slavnemu meščanstvu, gg. državnim in železniškim uradnikom, g. ravnatelju in gg. profesorjem ter dijaštvu gimnazije, učiteljskemu zboru ljudskih šol, slav. Narodni Čitalnici in njenemu pevskemu zboru, sl. gasilnemu in reševalnemu društvu, slav. telovadnemu društvu Sokol in končno ljubim so-rodnikom in prijateljem, ki so okrasili krsto pokojnice s cvetjem.

Izkazano nam sočustvovanje nam bo tešilo naše žalovanje in nam ostane nepozabno, kakor spomin na predrago pokojnico.

V Kranju, dne 22. januarja 1913.

Dr. Edvard Šavnik in njegovi.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po 4 1/2 %

na leto. Obresti pripisuje glavnici polletno, tako da vlagatelj dobi za vsaki 100 K 4 55 obresti, ker plačuje banka iz svojega rentni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim od-borom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pu-pilarno-varne komunalne za-dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do-poldne do 1. ure popoldne.